

7.4.2025

Kurikka djupakviferprojekt, Kurikka

Kontaktmyndighetens utlåtande om programmet för miljökonsekvensbedömning

UPPGIFTER OM PROJEKTET

Projektets namn och läge

Kurikka djupakviferprojekt, Kurikka

De projektansvariga

Kurikan Vesihuolto Oy, Tossutie 4, 61300 Kurikka

Vasa Vatten, Gjuterivägen 2B, 65100 Vasa

Sitowise Oy har fungerat som konsult vid utarbetandet av bedömningsprogrammet.

Kontaktmyndighet

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten är kontaktmyndighet i projektet.

Den projektansvarigas beskrivning av projektet och projekialternativen

Vasa Vatten planerar att utnyttja grundvattnet som finns i djupakviferen i Kurikka djupt nere i jorden genom att anlägga vattentäcker, en anläggning för vattenbehandling och överföringsledningar för råvatten och hushållsvatten. Målet är att ta högst 25 000 kubikmeter vatten i dygnet. Vattnet tas genom 11 filterbrunnar, varav den sydligaste ligger norr om Kauhajoki stad, nära gränsen till Kurikka stad, och den nordligaste är belägen i den norra delen av Kurikka stad, nära gränsen till Ilmajoki kommun. Med undantag av en ligger brunnarna i Kurikka stads område.

I sin helhet sträcker sig överföringsvattenledningen från brunnarna i Kurikka till vattenbehandlingsanläggningen i Vasa, en sträcka på ungefär 80 kilometer. Överföringsledningen börjar i den norra delen av Kauhajoki, samlar vattnet från brunnarna i Kurikkaområdet och går vidare via Ilma-

joki, Storkyro, Laihela och Korsholm till Molnträsket i Vasa, där Vasa Vattens nuvarande vattenverk finns. För ledningen presenteras det totalt fyra ställvisa alternativ i de preliminära planerna. Vid utarbetandet av alternativen har man strävat efter att följa befintlig eller lätt tillgänglig infrastruktur, såsom vägar och järnvägar. Valet av alternativen påverkas utöver miljökonsekvenser av kostnader, tekniskt genomförande och säkerställandet av driftsäkerheten.

Alternativen som bedöms vid MKB-förfarandet

ALT0 Nuläget. Grundvatten pumpas inte och vattenförsörjningen fortgår som tidigare..

ALT1 Sammanlagt 15 000 per dygn pumpas från alla brunnar på området för Vasa Vattens och Kurikkas behov. Överföringsvattenledningen byggs till Vasa.

ALT2 Sammanlagt 20 000 per dygn pumpas från alla brunnar på området för Vasa Vattens och Kurikkas behov. Överföringsvattenledningen byggs till Vasa.

ALT3 Sammanlagt 25 000 per dygn pumpas från alla brunnar på området för Vasa Vattens och Kurikkas behov. Överföringsvattenledningen byggs till Vasa.

Dessutom granskas ställvis fyra olika alternativ för den cirka 80 kilometer långa överföringsvattenledningen:

I Kurikka ligger **A1 Paulaharju västra** och **A2 Paulaharju östra**. Alternativen skiljer sig från varandra med mindre än en kilometer och ligger cirka 700 meter från varandra.

I Ilmajoki ligger **B1 Koskenloukko**, **B2 Mäkikylä västra** och **B3 Mäkikylä östra**. Alternativen är cirka 5 kilometer långa och ligger antingen i skogsområden eller i områden med bosättning.

De i Laihela, Korsholm och Vasa belägna alternativen **C1 Tuovila (Toby)** och **C2 Martoinen (Martois)** är de som tydligast skiljer sig från varandra. C1 ligger nordost om järnvägen, C2 följer kraftledningens terrängkorridor och övrig infrastruktur. Längderna är 15,9 och 14,6 kilometer.

Alternativen **D1 Rörvik södra** och **D2 Rörvik norra** som ligger i Vasa är cirka två kilometer långa och ligger i olika väg- och åkerområden.

ANHÄNGIGGÖRANDET AV FÖRFARANDE ENLIGT MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING

Kurikan Vesihuolto Oy och Vasa Vatten har 10.1.2025 anhängiggjort ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning (senare bedömningsförfarande).

rande) genom att till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten (senare NTM-centralen) skicka ett program för miljökonsekvensbedömning (senare bedömningsprogram) om Kurikka djupakviferprojekt.

Behovet av förfarande vid miljökonsekvensbedömning för projektet bestäms på basis av lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (senare MKB-lagen), projektförteckningen i bilaga 1 punkt 10a) *tagande av grundvatten eller konstgjord grundvattenbildning, om dess årliga mängd är minst 3 miljoner kubikmeter.*

FÖRHANDSÖVERLÄGGNING

Kontaktmyndigheten ordnade en förhandsöverläggning 23.9.2024 i syfte att främja bland annat helhetshanteringen av bedömnings-, planerings- och tillståndsförfaranden som krävs i projektet samt informationsutbytet mellan den projektansvarige och myndigheterna. I förhandsöverläggningen deltog representanter för Kurikan Vesihuolto Oy, Vasa Vatten, Sitowise Oy, Finnish Consulting Group Oy, Tihku Oy, NTM-centralen i Södra Österbotten, Kurikka stad, Korsholms kommun, Vasa stad, Laihela kommun, Kurikka och Ilmajoki miljöhälsövärd, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland, Seinäjoki museum, Södra Österbottens förbund, Österbottens förbund, Geologiska forskningscentralen och NTM-centralen i Egentliga Finland.

MEDDELANDE OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET OCH SAMRÅD

Kontaktmyndigheten informerade om bedömningsprogrammet och att det är framlagt till påseende samt om möjligheten att framföra åsikter och utlåtanden med en offentlig kungörelse 15.1.–13.2.2025. Kungörelsen och bedömningsprogrammet publicerades på NTM-centralens webbplats www.ntm-centralen.fi/kungorelser/sodra-osterbotten och miljöförvaltningens webbplats www.miljo.fi/kurikka-djupakvifer-MKB.

Meddelandet om kungörelsen har skickats till Kurikka, Vasa och Kauhajoki städer samt Ilmajoki, Laihela och Korsholms kommuner för att läggas ut på deras webbplatser. Dessutom har det publicerats tidningsannonser i Ilkka-Pohjalainen, Kurikka-lehti och Vasabladet om att MKB-programmet är framlagt till påseende och att det är möjligt att framföra åsikter och utlåtanden.

Under samrådstiden har man kunnat stifta bekantskap med bedömningsprogrammet i pappersformat på följande platser:

- Kurikka stad, infopunkten, Mäkitie 47 A, 61300 Kurikka
- Kauhajoki stadshus, Hallintoaukio, 61800 Kauhajoki
- Ilmajoki kommungård, Ilkantie 17 (tekniska avdelningen), 60800 Ilmajoki

- Laihela kommun, tekniska avdelningen, Laihiantie 39, 66400 Laihela
- Korsholms ämbetshus, Centrumvägen 4, 65610 Korsholm
- Vasa stads medborgarinfo, Ekgården, Teräsgränd 1, 65100 Vasa

Ett möte för allmänheten ordnas om bedömningsprogrammet 6.2.2025 kl. 18.00–20.00 på Kurikka campusområde, adress Huovintie 1, 61300 Kurikka och digitalt via Teams-applikationen. Utöver kontaktmyndighetens och den projektansvariges representanter deltog cirka 75 personer i infomötet och via distansuppkopplingen deltog 40 personer.

Frågor som lyftes fram vid informationsmötet för allmänheten angående pumpningen av djupt grundvatten var bl.a. projektets konsekvenser för privata brunnar, eventuella sättningar som orsakas av pumpningen och eventuellt ersättningsansvar, projektets konsekvenser för jordbruket, den verkliga storleken på konsekvensområdet för vattenuttaget och att Kurikka centrum inte presenteras i konsekvensområdet, konsekvenserna för artesiskt grundvatten och vidare vilka eventuella konsekvenser det kan ha för rustbädden och träpålarna i gamla byggnader om jordmånen torkar ut och vem följer upp eventuell sättning och uttorkning, samverkningar med andra projekt, hur kan man vid provpumpning säkerställa att vattnet inte strömmar tillbaka till jordmånen samt konsekvenserna i form av uttorkning av källor. Dessutom lyftes i inläggen fram projektets kostnader för Kurikka stad, eventuella möjligheter att tappa vatten från djupakviferen på flaska samt hur stort det faktiska vattenbehovet i Vasa kommer att vara i framtiden, eftersom det i området planeras industri som använder stora mängder vatten.

Frågor som lyftes fram gällande överföringsledningen för vatten var bland annat konsekvenserna för täckdikningen av åkrar och splittringen av skogen, överföringsledningens ägarförhållanden, konsekvenserna för skogsbruket och bebyggelsen i byarna av grävarbetena med överföringsledningen och att sträckningen hålls fri från träd, byggrestriktioner vid överföringsledningen, konsekvenser för kulturmiljön och fornminnen, eventuella krisvattenkopplingar till andra kommuner, de smala byvägarna längs överföringsledningen och att överföringsledningen går genom gårdar.

ÅSIKTER OCH UTLÅTANDEN OM MKB-PROGRAMMET

Kontaktmyndigheten begärde utlåtanden om bedömningsprogrammet av kommunerna i konsekvensområdet och andra myndigheter som ärendet sannolikt berör. Kontaktmyndigheten har tagit emot 17 utlåtanden och 47 åsikter.

Säkerhets- och kemikalieverket Tukes, Österbottens räddningsverk och Geologiska forskningscentralen meddelade att de inte har något att yttra om projektet.

Nedan framförs kontaktmyndighetens uppfattning om det centrala innehållet i responsen från samrådet. Utlåtandena och åsikterna i sin helhet finns på www.miljo.fi/kurikka-djupakvifer-MKB. Uppgifter som anses vara personuppgifter har tagits bort i utlåtandena och åsikterna som har publicerats på webbsidorna.

Sammandrag av utlåtandena

NTM-centralen i Södra Österbotten, ansvarsområdet för trafik och infrastruktur lyfter fram att det i bedömningsprogrammet fattas vägplaner, som gäller områden i konsekvensområdet av alternativen för överföringsledningen. Att placera överföringsledningen inom vägområdet fordrar tillstånd från NTM-centralen i Birkaland och diskussioner med den regionala NTM-centralen.

Landskapsförbundet i Södra Österbotten Etelä-Pohjanmaan liitto konstaterar att bedömningen ska göras i förhållande till den nya, gällande landskapsplanen för Södra Österbotten 2050 och dess planbeteckningar och -bestämmelser samt planbestämmelserna som gäller hela landskapet. Det finns en separat planeringsbestämmelse om överföringsledningar som ska beaktas. I bedömningsprogrammet finns brister när det gäller beskrivningen av områden som är värdefulla på landskapsnivå och uppgifterna om kulturmiljöer som är värdefulla på landskapsnivå fattas. I bedömningen ska man utöver beteckningarna i landskapsplanen beakta naturskyddsområdet Tuomimaan lehto och motocrossbanan i Huissi. I bedömningsprogrammet har inte översvämningsriskerna beskrivits närmare. Förbundet påpekar att det arkeologiska kulturarvet omfattar även andra objekt utöver fasta fornlämningar.

Fingrid Oyj konstaterar att överföringsledningarna korsar Fingrids 400 kV och 100 kV ledningar och det framgår inte av kartorna i bedömningsprogrammet hur nära Toby elstation överföringsledningen skulle gå. I planeringen ska man säkra förutsättningarna för användningen av kraftledningarna och elstationen samt lämna plats för utvecklingen av kraftledningarna och elstationen. Ett separat utlåtande om korsande byggande ska begäras för byggande i närheten av kraftledningen och elstationen.

Ilmajoki kommun, miljöskyddsmyndigheten framför att det i bedömningsprogrammet inte framgår vilka slags utgångsuppgifter kommer att användas när man bedömer konsekvenserna för objekt som ligger i Ilmajoki kommun och därför är det inte möjligt att ta ställning till om planen som framförs i bedömningsprogrammet är tillräcklig. Influensområdet för vattenuttaget sträcker sig till grundvattenområdena i Koskenkorva och Salonmäki samt Nopankylä. Vid konsekvensbedömningen ska man fästa särskild uppmärksamhet vid verksamhetens konsekvenser för grundvattenförekomsterna, grund- och ytvatten, naturmiljön samt människornas

levnadsförhållanden och möjligheter till näringsidkande. För överföringsledningen har det inte tydligt beskrivits att planen är att den ska gå genom grundvattenområdena i Salonmäki och Tervahamina som är viktiga för vattenförsörjningen. *Kauhajoki stad, miljövård och hälsotillsyn* konstaterar att konsekvenserna av vattenuttagsprojektet kan vara mer betydande för markens ytskikt och ytvattnen än vad som framkommer vid en kortvarig provpumpning. Bedömningen ska göras kritiskt och sikta på värsta möjliga scenario och i bedömningen ska konsekvenserna för vattenföringen i Kyro älvs övre och nedre lopp samt vattenkvalitet och ekologi beaktas. I bedömningen ska beaktas vandringsfiskarna som tar sig till källflödena. Projektets konsekvensområde är delvis överlappande med grundvattenområdet i Toivakanmäki, vilket kan orsaka att brunnar och vattentäkter för hushållsvatten sinar antingen delvis eller helt och hållet. Vattentjänstverken ska enligt lagen om vattentjänster ansvara för tillgången till vattentjänster även i störningssituationer.

Kurikka stad, miljönämnden framför att bedömningsprogrammet väcker misstankar om huruvida konsekvensområdena för det maximala vattenuttaget har bedömts i tillräcklig omfattning på basis av tre månaders provpumpning. I bedömningen ska områdena granskas enligt alternativ, med beaktande av brunnsvisa maximala uttagsmängder. I bedömningsprogrammets material fattas privata brunnar och noggrannare beskrivning av hur konsekvenserna för privata brunnar för hushållsvatten, källor och vattentäkter bedöms samt beskrivning av hur karteringen av brunnarna har genomförts. Konsekvenserna för källan i naturtillstånd i Meskaisvuori ska bedömas. I bedömningen framhävs vikten av utredningar som gäller förändringar i vattenhushållningsförhållandena för influensområdets grundvatten, ytvatten och jordmån samt naturtyper och organismer som är grundvattenberoende eller -influerade.

Kurikka stad, miljöhälsovården påpekar att det i konsekvensområdet som märkts ut i bedömningsprogrammet finns flera vattentäkter som används av anläggningar som levererar hushållsvatten men som inte närmare nämns i bedömningsprogrammet. Vid bedömningen ska man beakta anläggningarna som levererar hushållsvatten och i mån av möjlighet privata brunnar samt framföra åtgärder för hur det eventuella skadliga konsekvenser förebyggs. De eventuella långvariga konsekvenserna av uttaget av vatten från djupakviferen eller motsvarande bestående förhållanden ska bedömas bland annat i fråga om den byggda miljön.

Laihela kommun ber att gällande detaljplaner och bestämmelserna i dem beaktas när det gäller överföringsledningen. Överföringsledningens sträckning ska justeras så att den motsvarar generalplanen och sträckningen som bedöms går delvis genom tomter där det redan byggts egna hemshus. När det gäller överföringsledningen ska det säkerställas att markägarna inte orsakas oskäligen skada och olägenhet. Projektet att höja hastigheten på järnvägen mellan Seinäjoki och Vasa ska beaktas i bedömningen. I bedömningen bör beaktas den år 2010 utarbetade regionala översiktsplanen för vattentjänster i Vasaregionen.

Naturrekursinstitutet påpekar att det i flera av Kyro älvs sidofåror förekommer vilda öringsbestånd som är mycket hotade. Om vattenföringen i småvatten minskar och den relativa mängden grundvatten minskar, försvagas levnadsmöjligheterna för öringsbestånden. I bedömningen ska det framföras i vilken mån småvattnen är grundvatteninfluerade och hur vattenuttaget kommer att påverka grundvattenmängden som rinner ut i småvatten samt vilka konsekvenser detta har för vattendrag med öringsbestånd. När det gäller överföringsledningen ska man bedöma konsekvenserna för små vattendrag under jordschaktnings- och byggnadstiden och framföra lösningar för att minska konsekvenserna.

Västkustens miljöenhet, miljöskydd och miljöhälsövård konstaterar att när det gäller överföringsledningen ska man beakta grundvattenområdet i Smedsby–Kapellbacken som fungerar som källa för Korsholms kommuns vattenuttag och att projektet inte får orsaka olägenheter för privata hushållsvattenbrunnar. Vid bedömningen ska känsliga vattendrag kartas och byggnadsarbetenas konsekvenser för dem bedömas. Behovet att behandla sura sulfatjordar och överskottsmassor från grävarbetena för överföringsledningen ska bedömas. I bedömningsprogrammet finns delvis bristfälliga uppgifter bland annat när det gäller PIMA-objekt (förorenade marker). Användningsändamålet med grundvattnet som pumpas bör beskrivas tydligare och överskådliga kartor av överföringsledningen bör utarbetas. I bedömningen ska ingå resultaten från provpumpningen som enligt bedömningsprogrammet föreslås ska genomföras åren 2025–2026.

Forststyrelsen framför att projektets konsekvenser för Natura 2000-områden och fastigheter som ägs av Forststyrelsen ska beaktas och bedömas. För Natura 2000-områdena Perämetsä och Pässilänvuori ska det göras en Naturabedömning i enlighet med naturvårdslagen 35 § 1 mom. eftersom grunden för skyddet i områdena utgörs av flygekorren och det inte är tillåtet att försvaga eller förstöra kända föröknings- eller rastplatser för flygekorren. Bland grunderna för skyddet av ovan nämnda Natura 2000-områden finns också myr- och vattennaturtyper. Därför bör det i bedömningen beaktas att överföringsledningens byggnadsarbeten inte avsevärt försvagar naturtyperna som utgör grunden för skyddet.

Korsholms kommun konstaterar att båda alternativen för överföringsledningen ligger i området av Helsingby–Toby delgeneralplan som är under planering och detta har delvis konsekvenser för gällande delgeneral- och detaljplaner. När det gäller projektet bör betydande direkta och indirekta konsekvenser för samhällsbyggnaden, såsom region- och samhällsstrukturen och energiekonomin, identifieras. Alternativ C1 har större konsekvenser än C2, eftersom alternativ C1 ligger närmare de områden som kommunen kommer att utnyttja i planläggningen. Konsekvenserna för nuvarande vattenledning, förbindelsebanan Vasa–Seinäjäoki och övriga järnvägsprojekt under utveckling bör bedömas. Korsholms kommun framför sitt intresse för en reservvattenledning.

Österbottens förbund konstaterar att i bedömningen som görs ska resultaten från provpumpningarna åren 2025–2026 beaktas. Projektets konsekvenser för vattenbalansen, små vattendrag, konstruktioner, jordmånen och erosionen ska bedömas. I projektet ska man också beakta lokala iakttagelser och observationer som Ortsbor framför om förändringar i miljön vid vattentäktområdet. När det gäller vattenuttaget och överföringsledningen ska konsekvenserna för kulturmiljön, markanvändningen, näringar, landskapet och människornas livsmiljö bedömas. I bedömningen ska man använda sig av planbeteckningarna och planeringsbestämmelserna i Österbottens landskapsplan 2050 och planeringsbestämmelserna som gäller hela landskapet.

Österbottens museum anser att synvinklarna i bedömningen ska hållas tillräckligt vida så att projektets risker kan identifieras tillräckligt exakt. Ur kulturmiljöns synvinkel räcker det inte med att enbart granska förändringar i landskapsbilden och vyerna, utan granskningen bör utvidgas till att också omfatta bland annat sättning av eventuella värdefulla objekt och vilka konsekvenser det har för kulturmiljön om sättningar och uttorkning blir verklighet. En stor del av överföringsledningen ligger i landskapsområden eller i byggda miljöer som är värdefulla på riksomfattande nivå, landskapsnivå eller lokalt. På flera platser tangerar ledningen gårdarna till värdefulla objekt, vilket fordrar att områdenas historiska värden tas i beaktande vid bedömningen.

Seinäjoen museot (museerna i Seinäjoki) konstaterar att överföringsledningens konsekvenser för det arkeologiska kulturarvet, särskilt för underjordiska fasta fornlämningar, kan vara betydligt negativa, om fornlämningar finns där överföringsledningen grävs eller i den omedelbara närheten. En arkeologisk utredning ska göras för projektets konsekvensområde. Konsekvenserna för landskapet och den byggda miljön ska bedömas också när det gäller den byggda miljön, eftersom det i projektområdet finns byggda objekt av betydande värde på landskapsnivå och lokalt värdefullt byggnadsarv, i vilkas närhet överföringsledningen kan komma att gå.

Suomen Erillisverkot Oy meddelar att projektet inte påverkar affärsverksamheten i Nätoperatortjänsten som de administrerar.

Telia Finland Oyj har inget att påpeka om projektet. Telia har befintliga kablar på den planerade sträckningen. Om byggnadet orsakar behov av att flytta kablar, ska detta meddelas i god tid och flyttningar ska göras så länge marken inte är frusen.

NTM-centralen i Egentliga Finland, fiskerihushållningsmyndigheten konstaterar att utöver det som framförs i bedömningsprogrammet ska det i fråga om konsekvenserna för vattendrag och fiskbestånd också beaktas vilka konsekvenser grundvattenuttaget har på grundvattnets utflöde i vattendragen och deras avrinning, temperatur och vattenkvalitet. Att det rinner ut tillräckligt med grundvatten i bäckarna kan vara avgörande särskilt när det gäller öringens levnadsförhållanden.

Trafikledsverket konstaterar att i planeringen av projektet ska man ta i beaktande eventuella tillstånd och anvisningar från myndigheterna. I projektet framhävs proaktiv planering särskilt när det gäller myndighetstillstånd, upplagring av material, transportrutter, förändringar i ytavrinningen och grundvattenförhållandena samt trafikens smidighet. Projektets byggande eller verksamhet får inte orsaka konsekvenser som kan försämra trafikens smidighet, trafiksäkerheten eller trafikledernas bärighet. En eventuell placering av överföringsledningen i järnvägsområdet ska ske enligt överenskommelse med *Trafikledsverket*.

Sammandrag av åsikter

Kauhajoen Vesihuolto Oy konstaterar att det i ett tidigt skede ska identifieras hur ersättande vatten produceras för *Kauhajoen Vesihuolto Oy*:s områden i Äijönkylä, Harjankylä ja Toivakanmäki, om det till exempel redan under provpumpningen sker att brunnar torkar ut. I kontrollen av provpumpningen bör ingå privata brunnar på *Kauhajokisidan* och brunnen vid vattentäkten i *Kalavehepuoli*. Om uttorkning av brunnar uppstår, ska arrangemangen för hushållsvatten göras på orsakarens eller nyttotagarens kostnad.

Kyrön Seudun Luonnonsuojeluyhdistys ry påpekar att de bekymmer som människorna lyfte fram vid mötet för allmänheten ska beaktas då bedömningen görs. Med projektet förknippas också många osäkerhetsfaktorer, som bör beaktas vid bedömningen. Det bör göras omfattande naturutredningar kring brunnar och vattenledningar i projekt- och influensområdet och i utredningarna framföras åtgärdsförslag för att minska olägenheter. De föreslagna åtgärderna ska följas i projektets fortsatta skeden. Föreningen föreslår att en alternativ sträckning för överföringsledningen i ett område med mindre bebyggelse granskas.

MTK Etelä-Pohjanmaa påpekar att projektet inte får begränsa befintlig och framtida företagsverksamhet. Det första alternativet är att avstå från projektet. Om planeringen av projektet fortgår, ska markägarna i området av vattentäkten och överföringsledningen höras. När det gäller överföringsledningen ska man sträva efter att ledningen placeras längs kanten av åkerskiftena och skadorna minimeras. Rättvisa ersättningar ska betalas till markägarna. För projektets del ska man på förhand kartlägga byggnaderna och göra uppföljning för att konstatera konsekvenserna av vattenuttaget.

MTK Kurikka påpekar att bestämmelserna som gäller grundvattenområden redan nu begränsar många jordbruksverksamheter bland annat när det gäller användningen av boskaps gödsel och växtskyddsämnen. Det får inte uppstå begränsningar för jord- och skogsbruket ifall projektet förverkligas. Innan grävarbetet för överföringsledningen inleds ska markägarna göras delaktiga och reparationsansvaret ska gälla i flera år efter

byggandet och ersättningarna som betalas ut för placeringen av överföringsledningen ska vara rättvisa. Befintliga brunnar och vattentäkter som är i bruk bör utredas och deras funktion säkerställas även i fortsättningen.

Porokankaan Vesi Oy framför sin oro för konsekvenserna av belastningen på deras stamledning Kylänpää–Perälä under tiden som överföringsledningen byggs. Den nya överföringsledningen ska placeras tillräckligt långt från den föråldrade stamledningen. Vid bedömningen bör utredas möjligheten att i samma schakt placera mindre förbindelsevattenledningar. *Porokankaan Vesi Oy* framför vara villig att ansluta till överföringsledningen med tanke på exceptionella situationer i vattendistributionen.

I åsikterna från privatpersoner tas ställning till följande delområden i bedömningen:

Alternativ som granskas och projektbeskrivning: Kurikka centrum fattas i konsekvensområdet för vattenuttaget och det är oklart om det finns mätplatser i centrumområdet.

När det gäller överföringsledningen anses sträckningen som ritats in på kartan vara för otydlig. För överföringsledningens del föreslås att den placeras bland annat i samband med elledningar och intill riksvägen. I åsikterna framfördes alternativa sträckningar samt projekt som det skulle löna sig att ta i beaktande vid planeringen av överföringsledningen.

Grundvattenkonsekvenser: Den tidigare utförda provpumpningen på tre månader ledde till att grundvattennivån sjönk, därför bör konsekvenserna bedömas omsorgsfullt. Vid bedömningen ska man beakta och identifiera problemsituationer som projektet orsakar i form av ändrade vattenmängder i vattenandelslagens och privatpersoners brunnar.

Djurliv och natur: Överföringsledningens konsekvenser för hotade och beaktansvärda fågelarter ska granskas även när det gäller skogspartierna på överföringsledningens sträckning. Överföringsledningen har konsekvenser också för naturmiljön i byarna, för utarmningen av skogsnaturen och för att kolsänkorna minskar.

Kulturmiljö och landskap: När det gäller överföringsledningen ska man undvika sträckningen som går genom byarna, eftersom det där finns bebodda byggnader eller byggnader och konstruktioner som berättar om byns historia. Konsekvenserna för de österbottniska bondgårdarna längs Laihela å upplevs vara betydande. Dessutom kan det uppstå konsekvenser för gravrösen i Huumuksenmäki som är skyddade av Museiverket.

Människans hälsa, levnadsförhållanden och trivsel: I flera åsikter lyftes fram projektets eventuella konsekvenser för vattentillgången i befintliga brunnar.

Man upplever att överföringsledningen splittrar strukturen i de kompakta byarna och närrekreationsområdena, särskilt i Nopankylä och i Viitalankylä. Byvägarna är smala och överföringsledningen bör placeras någon annanstans, för konsekvenserna är för stora. Det upplevs att överföringsledningen orsakar konsekvenser för landskapet och det i sin tur påverkar boendetrivseln. Man ber att det fästs uppmärksamhet vid att planeringen av överföringsledningen är noggrann så att man kan bedöma konsekvenserna för enskilda fastigheter. Också rörledningens eventuella bullerkonsekvenser för bostadsfastigheterna väcker oro.

Samhällsstruktur, markanvändning och materiell egendom: Sättningar som eventuellt orsakas för byggnaderna ska identifieras och bedömas. Om grundvattennivån sjunker, kan det ha konsekvenser för rustbädden av timmer i gamla byggnader. Grundvattenområdena orsakar redan begränsningar för odling, djurstall och annan verksamhet. Därför får det nya projektet inte orsaka nya begränsningar och det får inte heller uppstå begränsningar på områdena utanför grundvattenområdena. Vattentillgången till gårdarna med djurhållning ska tryggas och eventuella olägenheter ersättas.

Den föreslagna sträckningen av överföringsledningen upplevs splittra åkrar, skogar och bebodda gårdar. Det finns motstånd mot överföringsledningen som går genom åkrarna, men det finns också önskemål om att ledningen inte skulle gå i skogarna utan genom åkrarna. Ledningen som går genom åkermark upplevs orsaka konsekvenser för bland annat täckdiken och göra att åkrarnas jordlager blandas och leda till skördeförluster. Kontrollbrunnarna som installeras på åkrarna tar en del av odlingsarealen. En del av ledningen ligger i områden med sura sulfatjordar, vilket kan orsaka risker för jordbruket och ytvattnen.

Att överföringsledningen skulle anläggas intill en by har betydelse också för människornas bostäder och närmiljön. Eventuella begränsningar för markanvändningen ska behandlas vid miljökonsekvensbedömningen.

Konsekvenser för jordmånen: I flera åsikter framfördes sättningarna som orsakas av pumpningen av grundvatten och konsekvenserna av dem samt bedömningens osäkerhet, eftersom projektets skala är stor.

Deltagande: När det gäller sträckningen av överföringsledningen framfördes önskemål om möten för allmänheten och verkliga möjligheter att delta och påverka.

Övriga ärenden: Tidtabellen för bedömningen som framförs i bedömningsprogrammet upplevs realistisk på grund av att projektet är unikt och omfattande. Tiden för att delta och påverka anses också för kort.

Kritik framförs gällande kostnader som uppstår och redan har uppstått i projektet, projektet avtals- och ersättningsärenden samt vattenmängden i tillståndet för uttaget av grundvatten. Genomförandet av projektet anses vara för dyrt och riskabelt. Det upplevs att överföringsledningen orsakar

mer olägenheter till exempel i Laihela, eftersom ledningen genomskär hela kommunen, utan att den är till någon särskild nytta i kommunen. Det är också oklart vem som söker tillstånd enligt vattenlagen och vem som löser in markområdena som behövs för överföringsledningen.

Projektets ansvarsfrågor och ersättningsskyldighet ska utredas. Kompenseringen av eventuella långvarigare och oförutsedda olägenheter bör beaktas. I åsikterna framförs att vattnet från djupakviferen bör användas endast till dricksvatten eller för att tappas på flaska och inte för annat bruk.

KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDEN OM MKB-PROGRAMMET

Programmet för miljökonsekvensbedömning omfattar kraven på innehåll som nämns i 3 § i MKB-förordningen och bedömningsprogrammet har behandlats på det sätt som krävs enligt MKB-lagstiftningen.

Utöver det som framförs i bedömningsprogrammet bör följande aspekter som framförs av kontaktmyndigheten (punkterna KM nedan) beaktas när bedömningsbeskrivningen och tillhörande utredningar görs upp.

Beskrivning av projektet och projekialternativen

I projektets tekniska beskrivning presenteras projektområdet och projektets konsekvensområde, som följer bedömningen av grundvattennivåns beteende i enskilda eller flera vattentäcksbrunnar under pumpningen som pågått i tre månader. Då konsekvensområdet har uppskattats har man strävat efter att beakta samverkningarna i brunnarna och effekten av en långvarigare period med pumpning. Konsekvensområdet används som sådant eller 500–1000 meter vidare för att beskriva nuläget, beroende på konsekvenstyp. Det är meningen att vatten från djupakviferen pumpas genom de 11 nya filterbrunnar som har anlagts i samband med tidigare forskningsprojekt. Ytterligare är det meningen att utnyttja befintliga brunnar som har överföringsledningar till vattenbehandlingsanläggningen. I projektbeskrivningen har det verbalt beskrivits brunnarna för vattenuttaget, behovet av att filtrera vattnet, rörledningens dimensioner och markanvändningsbehovet, nödvändiga justeringsbehov för tryck och genomströmning i rörledningen samt den riktgivande tvärsektionen för rörschaktet. Överföringsledningen har inget specifikt definierat konsekvensområde, utan konsekvenserna granskas i en zon av cirka 50–100 meter från ledningen.

I bedömningsprogrammet framförs utöver nollalternativet tre olika alternativ för genomförandet, vilka skiljer sig åt när det gäller vattenmängden som pumpas. Överföringsledningen går över en 80 kilometer lång sträcka från Kurikka till Vasa och för överföringsledningens del granskas ställvis fyra olika alternativ för sträckningen (A, B, C och D).

KM: Det konsekvensområde för vattenuttaget som presenteras i bedömningsprogrammet grundar sig på bedömningen utgående från en förhållandevis liten pumpningsvolym, vilket kan göra att bedömningen är osäker. Enligt bedömningsprogrammet är det meningen att vatten pumpas via 11 filterbrunnar som anlagts redan i undersökningsskedet och dessutom utnyttja befintliga brunnar med överföringsledningar till vattenbehandlingsanläggningen. Kontaktmyndigheten påpekar att de befintliga brunnarna som nämns utöver filterbrunnarna inte har presenterats i bilagan som är ämnad för myndighetsbruk och inte heller har de brunnsvisa uttagsmängderna för dessa presenterats i bedömningsprogrammet. Uppgifterna bör preciseras i bedömningsbeskrivningen och de brunnsvisa uttagsvolymerna ska beaktas i bedömningen.

Vattenuttaget ur de brunnar som granskas i bedömningen framförs variera mellan 500–2300 m³ i dygnet och preciseras under bedömningsförfarandet. Kontaktmyndigheten anser att den brunnsvisa vattenuttagsmängden ska presenteras för varje alternativ som bedöms. Influensområdena för brunnarna ska bedömas för de vattenuttagsmängder som presenteras i bedömningsalternativen och vid bedömningen ska tydligt framföras i influensområdet både separat för enskilda brunnar och tillsammans med övriga brunnar. Influensområdet för vattenuttaget samt överföringsledningens läge ska preciseras på basis av de uppgifter som fås vid bedömningen. Den ungefärliga placeringen av brunnarna med influensområden ska visas på en illustrationskarta exempelvis på skalan 1:100 000.

I bedömningsprogrammet framförs att man planerar att genomföra en omfattande provpumpning som pågår i ett års tid under åren 2025–2026, men genomförandet av provpumpningen beskrivs inte desto mer i bedömningsprogrammet. Kontaktmyndigheten ber att bedömningsbeskrivningen kompletteras med metoderna och uppgifterna om provpumpningen.

I bedömningsprogrammets sammandrag används för det djupa grundvattnet uttrycket grundvattenområde (fi. *pohjavesialue*), som också används för klassificerade grundvattenområden. För tydlighetens skull bör uttrycket som används vara grundvattenförekomst (fi. *pohjavesimuodostuma*) eller grundvattentillgång (fi. *pohjavesiesiintymä*). Det djupa grundvattnets läge i jordmånen, jordlagren ovanpå, bildning och utströmning ska förklaras i bedömningsbeskrivningen. Utöver detta ska en noggrannare och mer lättförståelig tvärsektion presenteras över hur det djupa grundvattnet är beläget i jordmånen.

Planer och tillstånd som förutsätts för projektet

I bedömningsprogrammet framförs planer, tillstånd och därmed jämförbara beslut som krävs och eventuellt behövs för projektet samt den uppskattade tidtabellen för projektet.

KM: Utöver de tillstånd, planer och avtal som beskrivs i bedömningsprogrammet ska det tas i beaktande att den ett år långa provpumpning som framförs i bedömningsprogrammet fordrar tillstånd enligt vattenlagen (587/2011) 3 kap. 3 §. NTM-centralen i Södra Österbotten har gett utlåtande om tillståndsbehovet 29.6.2020. Kontaktmyndigheten påpekar att uttagsmängden i provpumpningen som NTM-centralen utlåtitt om överskrider gränsvärdet i MKB-lagens bilaga 1 punkt 10a) *tagande av grundvatten eller konstgjord grundvattenbildning, om dess årliga mängd är minst 3 miljoner kubikmeter*. Konsekvenserna av provpumpningen är en del av projektet och de ska beaktas vid konsekvensbedömningen.

För vattentäkterna, vattenbehandlingsanläggningen, pumpverken, reservoartanken och tryckregleringsstationen som nämns i bedömningsprogrammet ska man ta i beaktande att de fordrar bygglov enligt bygglagen 751/2023.

När det gäller vattenuttaget ska beaktas att anläggningar som levererar hushållsvatten ska söka om godkännande för sin verksamhet hos den kommunala hälsovårdsmyndigheten senast tre månader innan den planerade verksamheten inleds.

Att placera överföringsledningen i vägområdet fordrar tillstånd från NTM-centralen i Birkaland och om överföringsledningen anläggs på järnvägsområdet ska man komma överens om detta med Trafikledsverket. När det gäller överföringsledningen ska man dessutom identifiera behovet av eventuellt tillstånd enligt bygglagen (751/2023) 131 § för placeringen av samhällstekniska anordningar, om inte fastighetens ägare och överföringsledningens innehavare når avtal om placeringen.

I frågan om överföringsledningen ska också beaktas plikten att meddela NTM-centralen om ledningen går under en kungsådra eller bäck, om inte överföringsledningen behandlas i samband med tillståndet enligt vattenlagen. Dessutom ska eventuella nödvändiga trafiktillstånd och avtal beaktas.

Miljöns nuvarande tillstånd, miljökonsekvenser som bedöms och metoder

Bedömningen fokuserar på de mest väsentliga identifierade konsekvenserna av projektet. Dessa har preliminärt identifierats som betydande när det gäller naturförhållandena, markanvändningen och människorna samt de sammantagna konsekvenserna. Konsekvenserna kan riktas på olika sätt till olika områden och vid olika tidpunkter beroende på konsekvenstyp. Bedömningen av konsekvenser gäller hela projektets livscykel från byggnadsskedet till avslutandet av verksamheten, med undantag av brunnarna som anlagts för vattenuttag, eftersom de har anlagts i samband med tidigare undersökningar. I bedömningen behandlas inte driften i frågan om brunnarna för vattenuttaget eller vattenbehandlingsanläggningen.

Miljökonsekvensbedömningen baserar sig på objektens känslighet, förändringens omfattning och följdverkningarna av dessa genom att systematiskt bedöma betydelsen av dem med hjälp av metoder som utvecklats i IMPERIA-projektet.

KM: I bedömningsprogrammet framförs motstridiga uppgifter om miljökonsekvenser som identifierats vara sannolikt betydande. På sidan 22 i bedömningsprogrammet framförs att de mest betydande miljökonsekvenserna riktas mot helheterna som består av naturförhållandena, markanvändningen, människorna och samverkningarna, men på sidan 24 identifieras de mest betydande konsekvenserna riktas mot jordmånen och berggrunden, grund- och ytvatten samt naturen, samt att konsekvenserna koncentreras till byggnadstiden. På grund av detta är betoningen av konsekvensbedömningen otydlig. Kontaktmyndigheten anser att bedömningen ska fokusera på de sannolikt betydande miljökonsekvenserna. Enligt kontaktmyndigheten ska bedömningen särskilt fokusera på konsekvenserna som gäller grund- och ytvatten, naturen, jordmånen, markanvändningen samt människors hälsa, levnadsförhållande och trivsel.

Kontaktmyndigheten påpekar att konsekvenserna som uppstår av överföringsledningen fokuseras till byggnadstiden. De mest betydande konsekvenserna av att ta djupt grundvatten uppstår dock under den tid som verksamheten pågår och betydelsen av detta bör betonas i bedömningen.

Särskild uppmärksamhet bör fästas vid att bedömningsbeskrivningen ska vara tydlig. För projektets del finns det rikligt med bakgrundsforskning att tillgå från flera år, men av bedömningsprogrammet framgår inte hur forskningsdatan kommer att utnyttjas vid konsekvensbedömningen. Innehållet i tidigare planer och gjorda utredningar har inte redogjorts i bedömningsprogrammet. Därför förblir uppgifterna om det djupa grundvattnets nuläge och gjorda undersökningar på mycket allmän nivå. Kontaktmyndigheten påpekar att konsekvensbedömningen som görs ska basera sig på tillräckliga, tillförlitliga och modellerade uppgifter. Metoder som använts vid bedömningen, resultat och verkningar ska presenteras tydligt i bedömningsbeskrivningen.

Kontaktmyndigheten betonar att det i bedömningsbeskrivningen tydligt ska framföras på vilket sätt befintlig kunskap har beaktats i bedömningen och hur kunskapen har påverkat bedömningsresultaten. Kontaktmyndigheten framhäver att bedömningsbeskrivningen ska vara lättfattlig för allmänheten. De undersökningar och resultat som har lett till slutsatserna i bedömningen ska till väsentliga delar framföras i bedömningsbeskrivningen och i dess bilagor, för att man ska kunna ta ställning till huruvida de är tillräckliga och tillförlitliga när bedömningens tillräcklighet utvärderas.

I bedömningsprogrammet konstateras att det finns planer på att bygga en vattenbehandlingsanläggning i samband med alkaliseringsanläggningen på Kurikan Vesis fastighet, men enligt bedömningsprogrammet omfattar bedömningen inte brunnarna för vattenuttaget eller vattenbehandlingsanläggningens verksamhet. Kontaktmyndigheten påminner om att konsekvensbedömningen ska inkludera alla anknutna verksamheter som fordras för att vattenanskaffningen ska kunna genomföras.

MKB-förfarandet och arrangemangen för deltagande

I bedömningsprogrammet presenteras MKB-förfarandets skeden, parter, växelverkan och kommunikation samt eftersträvad tidtabell för projektet. En förhandsöverläggning ordnades i MKB-förfarandets inledande skede.

KM: I bedömningsprogrammet presenteras metoder för deltagande i fråga om de samrådsperioder som ingår i MKB-förfarandet, men det har inte lagts fram någon egentlig plan för hur deltagandet i bedömningsförfarandet ska ordnas. Kontaktmyndigheten anser att det arrangemang för deltagande som framförs i bedömningsprogrammet är begränsat.

MKB-förfarandets centrala syfte är att öka medborgarnas tillgång till information och möjligheter att delta. Därför påminner kontaktmyndigheten om att det bör satsas tillräckligt på informationen och möjligheterna för berörda att framföra respons under bedömningsförfarandets förlopp.

Kontaktmyndigheten ber att man beaktar responsen som kommit under mötet för allmänheten och under kungörelsetiden om möjligheterna att delta i planeringen av projektet samt rekommenderar att invånarmöten eller en invånarenkät ordnas under bedömningsförfarandet.

I tidtabellen för MKB-förfarandet ska tiden för som behövs för nödvändiga utredningar beaktas.

Konsekvenser för mark- och berggrunden

I utvärderingsprogrammet presenteras uppgifter om jordmånen i konsekvensområdet, geologiska värdeobjekt, förorenade marker samt sannolikheten för förekomsten av sura sulfatjordar och svartskiffer.

Konsekvenser för jordmån och berggrund bedöms uppstå när överföringsledningen anläggs. Vid bedömningen utreds verkningarna av eventuella förorenade marker som man känner till. Byggnadsåtgärder på områden med sura sulfatjordar eller brytning av berggrund som innehåller svartskiffer kan orsaka risk för försurning i jordmånen och att det uppstår sur, metallhaltig avrinning.

Vid bedömningen används det material om jordmånen och berggrunden och deras egenskaper, såsom geologiska formationer eller undersökningar av sura sulfatjordar, som nämns i bedömningsprogrammet och som har använts för utredningen av nuläget.

KM: Konsekvenser för jordmånen kan uppstå också som en följd av att djupt grundvatten tas ut. Föregripande bedömning av eventuella sättningar i marken på grund av vattenuttag framhävs i projektet. I bedömningsprogrammet har det inte framförts hur sättningar kommer att bedömas. Genom modelleringar som görs vid bedömningen ska man kunna visa om det som en följd av att djupt grundvatten tas ut uppstår exempelvis uttorkning i jordmånen eller att jordmånen sjunker ihop om grundvattnivåerna förändras.

På basis av Geologiska forskningscentralens material kan man inte helt utesluta förekomsten av sura sulfatjordar ens på sådana områden, där förekomsten av sura sulfatjordar enligt materialet är liten eller mycket liten. Byggnadsarbetena i projektområdet och kring överföringsledningen/rören fordrar mycket grävarbete och där måste förekomsten av sura sulfatjordar och eventuella risker med dem beaktas.

Grundvattenkonsekvenser

I bedömningsprogrammet presenteras forskningshistoria och hur djupt grundvatten bildas. Grundvattenområdena i projektområdet, i det som enligt tidigare undersökningar konstaterats utgöra influensområdet för uttaget av djupt grundvatten samt längs överföringsledningen har presenterats enligt grundvattenklass.

Vid bedömningen av konsekvenserna för grundvattnet används uppgifter från provpumpningarna som gjorts i området, såsom pumpningsmängder, uppmätta grundvattnivåer, konstaterad avsänkning, återställning och avgränsningen av influensområdet som utarbetats utgående från de här uppgifterna. Vid avgränsningen av influensområdet utnyttjas det geologiska materialet som samlats i över tio års tid i området både när det gäller jordmån och berggrund. Konsekvenserna av det planerade vattenuttaget granskas i förhållande till den naturliga vattenbalansen i området (grundvattenbildning, lagring och avrinning).

Då överföringsledningens placering ligger på ett klassificerat grundvattenområde bedöms hurdana konsekvenserna är av att bygga, använda och ta ur bruk ledningen med tanke på grundvattnets mängd och kvalitet. Vid bedömningen används miljöförvaltningens öppna data och i mån av möjlighet NTM-centralernas och kommunernas dokument som gäller grundvattenområden. I bedömningen beaktas eventuella vattentäkter.

KM: I bedömningsprogrammet är uppgifter riktiga när det gäller grundvattenområden och geologiska skyddsobjekt, men däremot fattas helt uppgifterna om punktformade grundvattenområden. I bedömningen ska punktformade grundvattenområden i influensområdet beaktas och konsekvenserna för dem bedömas.

Det har inte redogjorts för innehållet i tidigare planer och utredningar. Därför framgår det inte av bedömningsprogrammet hur de tidigare gjorda utredningarna kommer att utnyttjas i bedömningen. Kontaktmyndigheten

fäster uppmärksamhet vid att det i beskrivningen av nuläget exempelvis framförs att det har installerats över 200 observationsrör för grundvattnet i Kurikka, men det framförs inte att uppföljningsresultaten från dem ska användas vid den nu förestående bedömningen. I bedömningsprogrammet har det dessutom konstaterats att grundvattnet i Kuusistonloukko och Aronlähde har förbindelse med djupakviferen, men det har inte presenterats några metoder för hur eventuella konsekvenser kommer att bedömas. Det bör framföras detaljerade uppföljningsuppgifter över grundvattenområdena som finns i konsekvensområdet för vattenuttaget av djupt grundvatten. Likaså bör konsekvenserna för dessa grundvattenområden och vattenuttaget från dem bedömas för de olika alternativen till vattenuttagsmängder.

Konsekvenserna som riktas mot grundvattnen har i bedömningsprogrammet preliminärt uppskattats vara betydande. Därför ska det entydigt i bedömningsbeskrivningen framföras bedömningsmetoder, -resultat och motiveringarna för bedömningens slutsatser. Bedömningen ska basera sig på undersökningsdata och strömnings- och transportmodelleringar. Vid bedömningen ska man beakta de olika bedömningsalternativens konsekvenser för förändringar i grundvattennivån, strömningsriktningar och -förändringar, grundvattnets infiltrering och avrinning. I bedömningen ska det tydligt beskrivas hur man utnyttjat uppgifterna som samlats via undersökningar och speciellt via provpumpningar. Vid bedömningen ska det också tas ställning till vilka effekter projektet medför för konsekvensområdet när det kommer till vattenmängden som tas ut och långvariga konsekvenser.

De hydrologiska förändringarna i närmiljön, orsakade av uttaget av djupt grundvatten, kan utgöra betydande konsekvenser. I bedömningsprogrammet presenteras det inte hur grundvattnets hydrologiska förändringar kommer att bedömas. Genom modelleringar som görs ska man kunna visa om det som en följd av att djupt grundvatten tas ut uppstår exempelvis förändringar i grundvattennivåerna.

I mijökonsekvensbeskrivningen ska bedömas de olika alternativen till vattenuttagsmängder och vilka konsekvenser de har för grundvattnen i förhållande till djupakviferens naturliga vattenbalans, alltså en uppskattning av grundvattenbildningen och -avrinningen. I bedömningen ska det tas i beaktande av konsekvenserna under drifttiden också kan riktas mot själva djupvattenförekomsten. I bedömningen ska det framföras ett förslag till åtgärder för att undvika, förebygga, begränsa eller avlägsna identifierade eventuellt betydande, skadliga konsekvenser för grundvattnet.

I bedömningen är det väsentligt att beakta hur olika alternativa vattenuttagsmängder påverkar andra vattenandelslag och privata vattenbrunnar i området.

Det ska framföras detaljerade beskrivningar av att grundvattenområdena som ligger i överföringsledningens konsekvensområde och ledningens

konsekvenser för grundvattnets kvalitet, förändringar och vattenuttag under byggnads- och drifttiden ska bedömas. När det gäller byggandet av överföringsledningen ska det i bedömningen framföras metoder för att förhindra att det uppstår skadliga konsekvenser.

Konsekvenser för människornas hälsa, levnadsförhållanden och trivsel

Som utgångsuppgifter för bedömningen används bland annat utlåtanden och åsikter som lämnats in om bedömningsprogrammet samt materialet från mötena för allmänheten. De uppgifter, erfarenheter, synpunkter och bekymmer som lyfts fram av lokala invånare och aktörer behandlas i samband med övrig information som framställts under konsekvensbedömningen. Ytterligare används vid bedömningen skriftliga källor och geodatamaterial. I bedömningsprogrammet uppskattas att konsekvenser orsakas närmast under byggnadsskedet.

Under tidigare undersökningar inom projektet har brunnar i området karterats. Utgående från dessa uppgifter bedöms konsekvenserna för privata hushållsvattenbrunnar.

KM: Vid bedömningen bör särskilt eventuella långvariga konsekvenser av vattenuttaget beaktas för människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel.

I konsekvensområdet som märkts ut i bedömningsprogrammet finns flera vattentäkter som används av vattenverk som levererar hushållsvatten men som inte närmare nämns i bedömningsprogrammet. Enligt Kurikka stads miljöförvaldigheten fattas det i konsekvensområdet också uppgifter om privathushållens brunnar enligt det dataunderlag som miljöförvaldigheten har om brunnar. Vid bedömningen ska befintliga uppgifter om brunnar uppdateras när det gäller privata vattenverk och fastighetsvisa brunnar på projektets konsekvensområde. Metoderna för karteringen av brunnar ska beskrivas i bedömningsbeskrivningen och vid bedömningen ska konsekvenserna beaktas för brunnar som används av anläggningar som levererar hushållsvatten samt för fastighetsvisa vattenbrunnar i konsekvensområdet. Dessutom ska det presenteras ett förslag till åtgärder för att undvika, förebygga, begränsa eller avlägsna identifierade konsekvenser. Som stöd för bedömningen ska det presenteras kartmaterial.

När det gäller överföringsledningen riktas konsekvenserna under byggnadstiden också till drifttiden, eftersom ledningsområdet enligt bedömningsprogrammet ska hållas fritt från träd. I åsikterna som lämnades in om bedömningsprogrammet framfördes att överföringsledningen minskar boendetrivseln, särskilt när den går genom täta byar och uppefter gårdar. I konsekvensbedömningen ska responsen som lämnats in om bedömningsprogrammet beaktas. Kontaktmyndigheten ber att man beaktar möjligheten att delta som nämns i punkten om ordnande av deltagande.

Konsekvenser för landskapet, den byggda kulturmiljön och fornlämningarna

Enligt bedömningsprogrammet bedöms konsekvenserna för landskapet och kulturmiljön genom förändringarna i landskapsbilden och vyerna som projektet medför. I bedömningen beaktas öppna landskap (åkrar, fält) och slutna landskap (skogar, byggda områden).

Som stöd för bedömningen presenteras bildmontage över valda områden, där förändringen i landskapet bedöms vara stor. Behovet av separata utredningar utvärderas då bedömningsarbetet framskrider.

Som grund för bedömningen används en utredning om läget och typerna av landskapsområden och kulturmiljöer samt fornlämningar som är värdefulla på riksomfattande nivå, landskapsnivå och lokalt. Utgångsuppgifterna består av material från museiverket, landskapsförbunden och kommunerna, utöver observationer som gjorts i terrängen. Vid bedömningen beaktas eventuella tidigare gjorda utredningar.

KM: I bedömningsprogrammet finns delvis felaktiga och föråldrade uppgifter som gäller områden som är värdefulla på landskapsnivå eller riksomfattande nivå. I bedömningsprogrammet fattas uppgifterna om kulturmiljöer som är betydande på landskapsnivå och som finns i Södra Österbottens landskapsplan 2050. Dessa uppgifter ska uppdateras i bedömningsbeskrivningen.

I bedömningsprogrammet föreslås inte en separat arkeologisk utredning. Enligt museerna i Seinäjoki finns det längs överföringsledens preliminära sträckning i Kurikka, Ilmajoki och Storkyro bland annat flera kända boplatser från stenåldern och i Laihela i landskapet Österbotten också objekt från järnåldern. Kontaktmyndigheten sammanfaller med museerna i Seinäjoki om att en allmän arkeologisk inventering är nödvändig. Den allmänna arkeologiska inventeringen ska utföras av en aktör inom arkeologi som godkänts av Museiverket och inventeringen ska göras enligt kvalitetsanvisningarna för de arkeologiska fältarbetena i Finland (Museiverket 2020).

Sträckningen för överföringsledningen går genom landskapsområden eller byggda miljöer som är värdefulla på riksomfattande nivå, landskapsnivå eller lokalt och på flera ställen går sträckningen uppefter gårdarna vid värdefulla objekt. I bedömningen ska områdets historiska värden, såsom stengårdsgårdar och alléer, tas i beaktande. I bedömningen ska det framföras åtgärder för att lindra konsekvenserna för byggda kulturmiljöer av riksintresse (RKY), bland annat bymiljöer och objekt som ingår i de österbottniska bondstugorna längs Laihela å och Høstves bystråk i Vasa. När det gäller visualiseringar som görs är det skäl att ta i beaktande de platser där projektet kan ha konsekvenser särskilt på de ovan nämnda RKY-områdena. Också i övriga områden, när konsekvensen gäller gårdar eller byggmöjligheterna på tomten, ska konsekvenserna bedömas objektsvis.

Konsekvenser för samhällsstrukturen, markanvändningen och den materiella egendomen

I bedömningsprogrammet presenteras gällande landskaps-, general- och detaljplaner på projektets konsekvensområde. Vid bedömningen bedöms projektets förhållande till nuvarande och planerad markanvändning, med beaktande av de mål som ställts för områdesanvändningen i planläggningen. Vid bedömningen granskas hur överföringsledningen är placerad i förhållande till bebyggelsen.

Som utgångsuppgifter används planläggningsmaterial och kommunernas material om bland annat målen för utvecklingen av markanvändningen. Nuvarande beskrivning av markanvändningen preciseras utgående från den respons som lämnats in om bedömningsprogrammet.

KM: Överföringsledningen avviker från de riktgivande sträckningarna för överföringsledningen för vatten i Södra Österbottens landskapsplan 2050 och Österbottens landskapsplan 2050. I bedömningsprogrammet ligger överföringsledningen på olika platser på kartorna i både Österbottens landskapsplan 2040 och i Österbottens landskapsplan 2050 och detta bör kontrolleras. Konsekvenserna ska bedömas både för de gällande planbeteckningarna i Södra Österbottens landskapsplan 2050 och i Österbottens landskapsplan 2050, men också för planeringsbestämmelser som gäller hela landskapsplanerna, särskilt i fråga om sura sulfatjordar, det arkeologiska kulturarvet och risker som hänförs till översvämningar. Dessutom ska man i bedömningen beakta de separata planeringsbestämmelserna som gäller huvudvattenledningar.

I konsekvensbedömningen ska man beakta naturskyddsområdet Tuomi-maan lehto som ligger intill överföringsledningen och motocrossbanan i Huissi, som i Södra Österbottens landskapsplan har anvisats som en regionalt viktig motorsportbana. I bedömningen ska man beakta järnvägsförbindelsen Vasa–Seinäjoki och dess utvecklingsbehov samt den eventuella kommande kustbanan som framförs i Korsholms kommuns utlåtande.

Bedömningen ska beakta konsekvensområdets general- och detaljplaner, eventuella ändringsbehov som riktas till dem och konsekvenserna för förverkligandet av planbeteckningar och bestämmelser. Enligt Laihela kommuns utlåtande går överföringsledningen längs gränsen av flera detaljplanerade tomter för egnahemshus och genom två planlagda tomter för egnahemshus. På basis av responsen om bedömningsprogrammet går ledningens sträckning också genom en bostadsfastighet. I bedömningen ska man ta i beaktande konsekvenserna för bostadsfastigheterna och vid behov göra ändringar i sträckningen för att minska konsekvenserna. I bedömningen ska man dessutom utvärdera konsekvenserna som riktas till åker- och skogsmarker.

Den preliminära placeringen av överföringsledningen går genom delgeneralplanen för Laihela kyrkby samt riksvägaras influensområde och

jord- och skogsbruksdominerade områden i delgeneralplanerna för Jokikylä, vilka inkluderar särskilda miljövärden (MY och MU). I samband med bedömningsförfarandet ska det utredas till exempel med hjälp av planbeskrivningar eller naturutredningar som gjorts för områdena vilka de särskilda miljövärdena är och hur de ska beaktas i planeringen av ledningens sträckning. De värdefulla landskapsområdena (my1) i delgeneralplanerna för Jokikylä och riksvägarnas influensområde ska beaktas i planeringen.

I bedömningen ska man beakta överföringsledningens hindrande verkningar för användningen av fastigheten och för nuvarande markanvändning, bland annat konsekvenserna för täckdikena, som framförts i åsikterna. Ytterligare ska man presentera metoder för att begränsa eller avlägsna identifierade konsekvenser.

I åsikterna som lämnats in om bedömningsprogrammet framfördes en oro för att fastigheterna drabbas av sättning. I bedömningen ska man ta hänsyn till eventuella risker för sättning av byggnaderna.

Ytvattenkonsekvenser

Konsekvensområdet för vattenuttaget ligger i huvudsak i Kyro älvs avrinningsområde och för överföringsledningen del i Toby–Laihela ås avrinningsområden. Slutändan av överföringsvattenledningen ligger i Bottenhavets kustområde. I bedömningsprogrammet presenteras Kyro älvs och Toby–Laihela ås ekologiska status, åar och fåror som rinner i vattenuttagets konsekvensområde samt de fåror som korsar överföringsledningens sträckning. Småvatten i konsekvensområdet har presenterats i bedömningsprogrammet utgående från den klassificering av småvatten som har gjorts i Purohelmi-projektet.

Projektet ligger i Södra Österbottens översvämningssområde, riskområdet finns dessutom längs Laihela å mellan Ilmajoki och Laihela samt från Laihela mot Vasa.

Konsekvenserna som riktas mot ytvattnet antas fokusera på vattenuttaget och överföringsledningens byggskede. Konsekvenserna för ytvatten bedöms på basis av nuläget och nuvarande uppgifter. Som utgångsuppgifter används Lantmäteriverkets flygfoton och kartor, vattenkvalitets- och bottendjursuppgifter som fås från öppna miljödatasystem samt eventuella andra tillgängliga uppgifter. Dessutom utnyttjas observationer som görs i samband med projektets miljöutredningar.

KM: I bedömningsbeskrivningen ska tydligt framföras vilka konsekvenserna för ytvatten är enligt uppgifterna som man fått från det mångåriga utredningsprojektet av djupt grundvatten i Kurikka, inklusive källor, rännilar och bäckar i konsekvensområdet för vattenuttaget. Beskrivningen av nuläget i vattendragen som ligger i konsekvensområdena för vattenuttaget och överföringsledningen ska preciseras i bedömningsbeskrivningen.

I konsekvensbedömningen ska man identifiera och bedöma de olika konsekvenserna av olika uttagsmängder när det gäller ekosystem som är grundvatteninfluerade eller beroende av grundvatten, som källor, källkomplex och källbäckar i konsekvensområdet. Kontaktmyndigheten ber att källan i närheten av influensområdet i Tuiskula-Nikkola, vilken lyfts fram av miljövårdsmyndigheten i Kurikka, läggs till i bedömningen. I bedömningsbeskrivningen ska man när det gäller vattenförekomster bedöma om projektet har konsekvenser för vattenförekomsternas status, vattenföring och ekologi samt för i vilken mån projektets ytvatten är grundvatteninfluerade. Bedömningsmetoderna ska framgå av bedömningen.

Purohelmi-projektets klassificering av naturtillstånd ger inte tillräckligt med information om småvattnens ekologiska status för att identifiera och bedöma känsliga vattendrag. Detta beror på att klassificeringen baserar sig på modelleringar, som bland annat beaktar fårans krokighet, avrinningsområdets storlek och markanvändning. Purohelmi-klassificeringen lämpar sig för att få en översiktsbild över bäckarnas tillstånd, men den är inte tillräckligt exakt eller lämpad för granskning projektvis och/eller enligt fåra. Dessutom faller rännilar och flera bäckar utanför klassificeringen i Purohelmi. Utöver de metoder som presenterats ska det som stöd för bedömningen av ytvattnen vid behov göras granskningar i terrängen på de områden där överföringsledningen kommer att gå över eller under vattendrag.

Byggandet av överföringsledningen orsakar sannolikt att sedimentbelastningen ökar åtminstone i byggskedet. Vid bedömningen ska man ta i beaktande att inom planeringen av vattenvården har Kyro älv lyfts fram som ett särskilt område då det används för vattenförsörjning. Vid bedömningen ska man utvärdera vilka konsekvenser schaktnings- och byggnadsarbetena med överföringsledningen har för små vattendrag på de platser där ledningen går över eller under vattendragen. Dessutom ska man framföra åtgärder för att minska konsekvenserna för vattendragen.

Som stöd för konsekvensbedömningen ska man framställa kartmaterial. Av materialet ska framgå vattendragens status, områden som är känsliga för ytvattenkonsekvenser och områdena där överföringsledningen går över eller under vattendrag.

Eventuell sur avrinning som orsakas av projektet och dess konsekvenser för ytvattnen ska bedömas och metoder för att lindra och minska konsekvenserna ska beskrivas.

Området med översvämningsrisk som presenteras i bedömningsområdet är inte ett område med översvämningsrisk, utan ett område där spridningen av översvämnningar har karterats. Eventuella konsekvenser av översvämnningar ska beaktas genom att i bedömningen utnyttja exempel-

vis översvämningsskattjänsten. Dessutom bör det beaktas att översvämningar kan förekomma även på andra områden än områden med betydande översvämningssrisk eller på översvämningsshotade områden.

Konsekvenser för naturtyper och djurlivet

I konsekvensbedömningen används befintliga uppgifter om nuläget i fråga om växtlighet, naturtyper, skyddsområden och djurlivet i överföringsledningens område och inom verksamhetens konsekvensområde. Som utgångsuppgifter används bland annat naturutredningar och grundvattenmodelleringar som gjorts inom projektområdet samt andra delområden av MKB-förfarandet, såsom mark-, yt- och grundvattenuppgifter.

En naturutredning görs på överföringsledningens område för att kartera flygekorror och naturtyper. Fältarbetena som gäller flygekorror har gjorts under våren 2024 och karteringen av naturtyper har gjorts sommaren 2024.

Bedömningen av konsekvenserna för naturobjekt och arter görs i enlighet med Finlands miljöcentrals anvisning om naturinventeringar och naturkonsekvensbedömning. Dessutom granskas projektets konsekvenser för hotade naturtyper. Bedömningen av hur betydande konsekvenserna är baserar sig på granskningen av särdragen för respektive objekt och art, dess livsmiljöer eller krav på växtplatser.

KM: I bedömningen som görs utgående från utgångsuppgifterna ska man inte endast förlita sig på figuruppgifterna i skogsdata. Till exempel på basis av det riksomfattande inventeringsmaterialet av skogar finns det i Finland cirka tio gånger fler lundar än vad man kan anta på basis av figuruppgifterna i skogsdata. Objekt med frodig, frisk mo och lundartad mo ska granskas med fältbesök, för objekten kan vara lundar eller kärr som är värdefulla för naturens mångfald.

I samband med utredningen av naturtyper ska man granska beaktansvärda, hotade och skyddade arter som eventuellt förekommer. I konsekvensområdet finns också källor och småvatten som är grundvatteninfluerade. Också småvatten som förlorat sitt naturliga tillstånd är värdefulla med tanke på naturens mångfald. Konsekvenserna av grundvattenuttaget och till exempel av att bygga ledningen över dessa vattennaturtyper ska bedömas.

Särskilt i Vasa, Korsholm och Laihela finns det kända revir för flygekorren på den preliminära sträckningen för överföringsledningen. Livsmiljöer som lämpar sig för flygekorren, särskilt hålträd som passar som föröknings- och rastplatser på sträckningen för överföringsledningen ska beaktas. Vid planeringen av sträckningen ska man säkerställa att artens föröknings- och rastplatser inte förstörs eller försämras.

I bedömningen ska det beaktas att flygekorren är relativt kortlivad och att det är en normal del av artens ekologi att reviren tillfälligt är obebodda.

Genom en kartering som görs en gång på våren får man inte rätt bild över flygekorrens revir på det karterade området. Därför ska man i bedömningen ta i beaktande osäkerhetsfaktorerna.

Resultaten av karteringarna som gjorts ska framföras på en karta, där även de alternativa sträckningarna för överföringsledningen finns inritade.

Konsekvenser för fiskbeståndet

Enligt bedömningsprogrammet har man för fiskbeståndets del utrett förekomsten av vilda öringbestånd i strömmande vatten i Kurikkatrakten. Kampinluoma, Kyttäluoma, Lohiluoma och Nenättömänluoma med sina källflöden Hiivanaisluoma och Viitalanluoma konstaterades vara förökningssområden för öringen och harren.

Konsekvenserna för fiskbeståndet bedöms på basis av befintliga uppgifter. Som utgångsuppgifter används Lantmäteriverkets flygbilder och kartor, öppna datamaterial och observationer som gjorts i samband med naturutredningarna.

KM: Enligt bedömningsprogrammet är öringarna som fångats i samband med utredningen av fiskbeståndets nuläge av vilt ursprung. Enligt Naturresurscentret har öringsbestånd i vattendrag i inlandet söder om breddgraden N67 klassificerats som mycket hotade. Att det rinner ut tillräckligt med grundvatten i bäckarna kan vara avgörande särskilt när det gäller öringens levnadsförhållanden.

I bedömningen ska det beaktas i vilken mån småvattnen är grundvatteninfluerade och hur vattenuttaget kommer att påverka grundvattenmängden som rinner ut i småvattnen samt vilka konsekvenser öringarna där. I bedömningen ska konsekvenserna av grundvattenuttaget utredas för utloppet av grundvatten i vattendragen och vattenbalansen, temperaturen, vattenkvaliteten och vidare även för fiskbeståndet.

Konsekvenser för Naturaområdena, naturskyddsområdena och objekt i skyddsprogrammen

I vattenuttagets influensområde eller i närheten av det ligger privata naturskyddsområden. I projektområdet ligger Natura 2000-området Pitkämönluoma och i närheten av överföringsledningen ligger Natura 2000-områdena Pässilänvuori och Perämetsä.

I projektområdet, i projektets konsekvensområde samt i överföringsledningens område känner man till att det finns särskilt viktiga livsmiljöer enligt skogslagen. Objekten består av frodiga små lundar, lågproduktiva berg i dagen, sten- och blockfält samt den omedelbara omgivningen kring källor och bäckar. I närheten av överföringsledningen, mindre än 600 meter från den, finns sju särskilt viktiga livsmiljöer enligt skogslagen.

Enligt bedömningsprogrammet utarbetas en Naturabedömning för Naturaområdena Pitkämönluoma (FI0800079), Pässilänvuori (FI0800070) och Perämetsä (FI0800105). I Naturabedömningen utvärderas huruvida projektet orsakar sådana konsekvenser för naturvärdena som utgör grunden för naturskyddet att det finns behov av att göra en bedömning enligt naturvårdslagen. Dessutom ges rekommendationer för hur konsekvenserna kan lindras och följas upp.

KM: Om projektet bedöms ha konsekvenser som försvagar naturvärdena som utgör grunden för skyddet av Naturaområdena, ska det i samband med projektet utarbetas en egentlig Naturabedömning. Med lindrande åtgärder i den så kallade Naturabedömningen kan man inte förbigå skyldigheten att genomföra en Naturabedömning.

Forststyrelsen har krävt att en Naturabedömning enligt naturvårdslagen 35 § 1 mom. görs för Natura 2000-områdena Perämetsä och Pässilänvuori. Kontaktmyndigheten rekommenderar att nödvändiga Naturabedömningar görs i samband med bedömningsförfarandet.

Vid bedömningen ska man beakta de privata naturskyddsområdena och konsekvenserna för dem både i projektområdet och i projektets konsekvensområde.

Konsekvenser för utnyttjande av naturresurserna

Projektet utnyttjar naturresurser, varav grundvattnet, jordmaterial och naturen samt klimatkonsekvenserna behandlas enligt konsekvenstyp. Utöver vattendragen och markanvändningen kan man till naturresurserna räkna naturresurserna som används för rekreationsbruk samt trädbeståndet.

Material som används i projektet, exempelvis plast och betong, förbrukar naturresurser. Konsekvenserna för att utnyttja naturresurserna beskrivs i form av materialflödet under byggnadsarbetena som fordras för projektet. Projektets betydelse för användningen av naturresurser bedöms utgående från den uppskattade mängden naturresurser som används.

KM: I bedömningen ska betoningen av utnyttjandet av naturresurser ligga på verkningarna av vattenuttaget.

Enligt bedömningsprogrammet utvärderas användningen av naturresurser genom kartgranskning och invånarnas uppgifter om projektet. Kontaktmyndigheten påpekar att ovan nämnda uppgifter från invånarna inte förklarats närmare och till den delen blir bedömningsmetoden oklar.

När det gäller överföringsledningen ska man ta i beaktande hur mycket av trädbeståndet som försvinner samt eventuell fyllningsjord som används vid schaktningen.

Konsekvenser för luftkvaliteten och klimatet

Byggnadsarbetena kan ha olika konsekvenser för klimatet, bland annat allt från byggandet av ledningsnätet för vattenöverföringen och växthusgasutsläpp som orsakas av trafiken under byggnadstiden till förändringar i markanvändningen och kolsänkor. Vid konsekvensbedömningen bedöms även projektet anpassning till klimatförändringen.

KM: I bedömningsprogrammet framförs inte metoderna för bedömningen av luftkvaliteten eller klimatkonsekvenserna. Klimatkonsekvenserna (alltså utsläpp samt ändringar i kolsänkor och kollager föranledda av projektet) ska bedömas kalkylmässigt för projektets hela livscykel, det vill säga kvantitativt för byggnadstiden, driften och nedläggningen. Utsläppen av projektets alternativ ska anges i t CO₂ med beaktande av projektets hela livscykel.

I konsekvensbeskrivningen ska de metoder som använts för konsekvensbedömningen, de bakgrundsuppgifter som använts vid bedömningen samt de begränsningar, antaganden och osäkerheter som använts vid bedömningen motiveras och tydligt anges.

Resultaten av utvärderingen ska ställas i förhållande till de olika klimatomålen, som är utgörda av målen för klimatneutralitet eller utsläppsminskning på statlig, regional och kommunal nivå. Av konsekvensbeskrivningen ska framgå vilka metoder som har granskats och använts i bedömningen för att lindra de skadliga klimatkonsekvenserna och eventuella metoder för att stärka de positiva effekterna samt hur åtgärdernas effektivitet har bedömts.

För bedömningen av klimatutsläpp under byggnadsskedet kan utnyttjas Finlands miljöcentrals utsläppsdatabas samt till lämpliga delar anvisningen om bedömning av koldioxidsnålt infrastrukturbyggande [Infrakentamisen vähähiilisyden arviointimenetelmiä](#).

Vid bedömningen ska det beaktas att klimatförändringen kan ha konsekvenser för vattenuttaget, grundvattenbildningen och dess tillgänglighet. I konsekvensbeskrivningen ska det bedömas hur klimatförändringen kan påverka den långvariga användningen av olika alternativ för vattenuttaget och hur man i projektet förbereder sig för klimatförändringens risker, till exempel översvämningar.

Konsekvenser för trafiken

Projektets trafikkonsekvenser bedöms genom att jämföra transportmängderna som orsakas av projektet i förhållande till de nuvarande trafikmängderna på vägarna.

Trafikkonsekvenserna bedöms i huvudsak uppstå då överföringsledningen byggs. Det kan behövas specialarrangemang där ledningen ska gå under vägar och järnvägen. Under byggnadstiden används i mån av

möjlighet befintliga vägar. Trafiken i anslutning till byggandet består av transporter av jord- och byggmaterial och mindre maskiner.

KM: Trafikkonsekvenserna ska bedömas som konsekvenser för områdets invånare och vid bedömningen ska beskrivas de åtgärder, med vilka man försöker minimera de skadliga konsekvenserna av trafiken. Kontaktmyndigheten ber också att vägplaner, anvisningar och bestämmelser som konstaterats av Trafikledsverket och NTM-centralen i Södra Österbottens ansvarsområde för trafik och infrastruktur beaktas.

Bullerkonsekvenser

Konsekvenserna av buller och vibrationer bedöms utgående från bullret vid byggande och drift och i jämförelse med den nuvarande bullernivån i området. Bullerolägenheterna bedöms verbalt utan modellering.

KM: Den förslagna granskningen är tillräcklig. I en åsikt som lämnades in om MKB-programmet lyftes fram eventuellt buller som uppstår av vattenöverföringen. I miljökonsekvensbeskrivningen ska det framställas om vattenföringen orsakar bullerolägenheter.

Miljö- och säkerhetsrisker

Arbetsmaskiner och transportmateriel som finns i terrängen under byggnadsarbetena utgör en risk för lokala föroreningar i marken. Konsekvenserna av förorenad mark ansluter till grävarbetena under byggtiden.

KM: Kontaktmyndigheten påpekar att eventuella miljö- och säkerhetsrisker också kan uppstå i vattenuttagets projekt- eller influensområde. Konsekvensbeskrivningen ska innehålla en bedömning av eventuella olyckor och deras konsekvenser samt av beredskapen för dessa situationer, förebyggande åtgärder och lindringsåtgärder.

Kontaktmyndigheten påpekar att ledningen av överströmnings- och tömningsvatten ska planeras väl, eftersom dräneringssystemen för landsvägar och järnvägar i princip är planerade och dimensionerade endast för deras dränering.

Koppling till andra projekt och samverkan med andra projekt

Projektet kan ha sammantagna konsekvenser med bland annat väg- och järnvägsprojekt eller planläggningsprojekt i Södra Österbotten och Österbotten. I MKB-programmet har man presenterat de projekt som är aktuella med förfarande vid miljökonsekvensbedömning och andra projekt, som kan ha konsekvenser med överföringsledningen. I beskrivningsskedet utreds och tas i beaktande eventuella verksamheter, planer och projekt, som kan leda till att sammantagna konsekvenser uppstår.

KM: Vid bedömningen av sammantagna konsekvenser ska man beakta utöver överföringsledningen även vattenuttagets eventuella samverkningar med vattenverk eller vattenandelslag. Kontaktmyndigheten betonar konsekvensbedömningen när det gäller människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel samt naturkonsekvenserna.

Kontaktmyndigheten ber att det fästs uppmärksamhet vid utvecklingsbehoven för Toby elstation då sträckningen av överföringsledningen planeras. Vid bedömningen ska man också beakta andra vattendistributörers överföringsledningar och eventuella konsekvenser för dem. Som stöd för bedömningen av sammantagna konsekvenser ska det till miljökonsekvensbeskrivningen utarbetas en karta. På kartan ska framgå övriga projekt som ingått i konsekvensbedömningen samt deras läge i förhållande till vattenuttaget och överföringsledningen som nu planeras.

I projektet framhävs överföringsledningens eventuella ytvattenkonsekvenser och samverkningar som gäller markanvändningen.

Osäkerhetsfaktorer och metoder för att minska negativa konsekvenser

I bedömningsprogrammet konstateras att det centrala i bedömningsförandet är att granska hur betydande de olika konsekvenserna är och därigenom identifiera projektets skadliga konsekvenser. Genom att identifiera betydelsen strävar man efter att hitta en genomförbar lösning för projektet som orsakar så lite olägenheter som möjligt för miljövärdena, bosättningen och människornas välbefinnande. I bedömningsprogrammet framförs det att man i beskrivningen redogör för osäkerhetsfaktorerna i bedömningen samt möjligheterna att lindra och motverka de skadliga effekterna. Osäkerhetsfaktorerna i bedömningen samt möjligheterna att lindra och motverka de skadliga effekterna.

KM: I MKB-programmet har det inte framförts preliminärt identifierade osäkerhetsfaktorer, som skulle påverka bedömningen.

Kontaktmyndigheten betonar att det aktuella projektet är unikt i Finland och det finns inte tidigare erfarenheter av det. Därför kan det trots talrika utförda undersökningar finnas många osäkerhetsfaktorer, som kan komma fram först i form av långvarigare konsekvenser.

Osäkerhetsfaktorer som har identifierats i bedömningen och deras konsekvenser för bedömningsresultat bör framföras i bedömningsbeskrivningen så tydligt som möjligt enligt konsekvenstyp, så att de kan beaktas i den fortsatta planeringen av projektet. De skadliga konsekvenserna kan vara mycket olika i byggnads- och driftsskedena. Presenterade metoder för att minska skadliga konsekvenser bör vara genomförbara och tillräckligt konkreta.

Uppföljning av konsekvenser

I bedömningen utreds om det i projektets konsekvensområde finns objekt mot vilka det riktas betydande skadliga konsekvenser och som kunde dämpas genom ett separat uppföljningsprogram. Om uppföljningen anses vara nödvändig, presenteras förslaget till uppföljningsplan i miljökonsekvensbeskrivningen. En detaljerad uppföljningsplan presenteras i samband med ansökan om tillstånd enligt vattenlagen.

KM: Förslagen om uppföljning bör vara tydligt avgränsade så att de kan genomföras.

Kompetens hos dem som gjort upp bedömningsprogrammet samt rapportering

Enligt förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning bör kompetensen hos de som har gjort upp bedömningsprogrammet framföras.

KM: I bedömningsprogrammet framförs personerna som har deltagit i bedömningen, personernas utbildning och arbetserfarenhet samt deras roll i bedömningen.

Kontaktmyndigheten påpekar att det bör fästas särskild uppmärksamhet vid att bedömningsbeskrivningen och resultaten av bedömningarna ska framföras tydligt.

I bedömningen ska betoningen vara på de betydande konsekvenser som identifierats för projektet och detta ska tydligt framföras i rapporteringen.

TILLSTÄLLANDE AV UTLÅTANDET OM MKB-PROGRAMMET OCH KUNGÖRELSE

NTM-centralen skickar sitt utlåtande och kopior av utlåtanden och åsikter om bedömningsprogrammet till den projektansvarige. Kontaktmyndighetens utlåtande skickas för kännedom till de instanser av vilka utlåtande om bedömningsprogrammet har begärts.

Kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet är framlagt till påseende på myndighetens webbplats www.ntm-centralen.fi/kungorelser (välj Södra Österbotten) och på miljöförvaltningens webbplats: www.miljo.fi/kurikka-djupakvifer-MKB

AVGIFT, FASTSTÄLLANDE AV AVGIFTEN OCH MÖJLIGHET TILL RÄTTELSE AV AVGIFTEN

Avgiften är 8 600 euro.

Avgiften för kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet har fastställts i enlighet med ett vanligt projekt (11–17 dagsverken). Avgiften fastställs på basis av förordningen om NTM-centralens avgifter.

En betalningsskyldig som anser att ett fel har begåtts i fastställande av avgiften för den motiverade slutsatsen, kan yrka på rättelse av avgiften hos NTM-centralen inom sex månader från att detta utlåtande har utfärdats.

TILLÄMPADE RÄTTSNORMER

Lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) 8, 16 och 18 §

Statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (277/2017) 3 §

Lag om grunder för avgifter till staten (150/1992) 8 §

Statsrådets förordning (794/2024) om närings-, trafik- och miljöcentralernas, arbets- och näringsbyråernas och utvecklings- och förvaltningscentrets avgiftsbelagda prestationer år 2025, 2 §.

Ärendet har behandlats av NTM-centralen i Södra Österbottens ansvarsområde för miljö och naturresurser.

Ärendet har föredragits av överinspektör Tia Lummi-Lehtinen och avgjorts av gruppchef Elina Venetjoki.

Detta dokument har godkänts elektroniskt i ämbetsverkets elektroniska ärendehanteringssystem. Uppgiften om elektroniskt godkännande finns på dokumentets sista sida.

Bilagor

Bilaga 1
Utlåtanden och åsikter
Bilaga 2
Anvisning om rättelseyrkande av avgiften

Sändlista

Kurikan Vesihuolto Oy
Vasa Vatten
Sitowise Oy
Kurikka stad
Kauhajoki stad:
Ilmajoki kommun
Laihela kommun
Korsholms kommun
Vasa stad